

Opinia

do ustawy o wspieraniu przedsiębiorców dotkniętych skutkami powodzi

z maja i czerwca 2010 r.

(druk nr 948)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa z dnia 5 sierpnia 2010 r. o wspieraniu przedsiębiorców dotkniętych skutkami powodzi z maja i czerwca 2010 r. reguluje zasady udzielania pomocy finansowej przedsiębiorcom, którzy ponieśli szkodę w wyniku ostatniej powodzi, z wyłączeniem przedsiębiorców wykonujących działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego. Przepisy ustawy znajdą zastosowanie także do szkód spowodowanych osunięciami ziemi wywołanymi przez opady atmosferyczne.

Pomoc dla przedsiębiorców polegać będzie na udzielaniu im pożyczek przeznaczonych na usuwanie szkód w rzeczowych aktywach trwałych lub obrotowych.

O udzielenie pożyczki będą się mogli ubiegać przedsiębiorcy, którzy w dniu wystąpienia powodzi wykonywali działalność gospodarczą na terenie gmin lub miejscowości określonych w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów, zatrudniali nie więcej niż 50 pracowników, nie spełniali kryteriów przedsiębiorstwa zagrożonego w rozumieniu prawa wspólnotowego oraz nie korzystali z innej pomocy publicznej na pokrycie tych samych szkód.

Środki finansowe na pożyczki będą pochodzić z rezerwy celowej budżetu państwa przeznaczonej na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, a ich udzielaniem zajmą się fundusze pożyczkowe wyłonione przez ministra właściwego do spraw gospodarki w drodze konkursu.

W konkursie mogą uczestniczyć osoby prawne, które nie działają dla zysku lub zysk przeznaczają na powiększenie funduszu pożyczkowego, w poprzednim roku

rozliczeniowym nie poniosły straty oraz nie zalegały ze zobowiązaniami publicznoprawnymi za ostatni dzień miesiąca poprzedzającego wystąpienie powodzi.

Pożyczka może być udzielona jednokrotnie do wysokości poniesionej szkody, w kwocie nie wyższej niż 50 000 zł. Kwota pożyczki nie może ponadto przekraczać różnicy między wysokością poniesionych szkód a wysokością odszkodowania określoną w umowie ubezpieczenia przedsiębiorstwa od następstw klęsk żywiołowych posiadanej przez przedsiębiorcę w dniu wystąpienia powodzi.

Przedsiębiorcy będą składać do funduszu pożyczkowego wnioski o udzielenie pożyczki w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Warunkiem przyznania pomocy będzie uzyskanie od wójta gminy, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego dla miejsca faktycznego prowadzenia przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej zaświadczenia, że szkoda, jaką poniósł przedsiębiorca jest wynikiem powodzi z maja i czerwca 2010 r. Zaświadczenie wydawane będzie według wzoru określonego w załączniku do ustawy.

Przedsiębiorca składać będzie ponadto oświadczenia stwierdzające, że spełnia warunki wymagane do objęcia go pomocą przewidzianą w ustawie. Jak wynika z uzasadnienia do projektu ustawy, rozwiązanie polegające na uzależnieniu pomocy od oświadczeń przedsiębiorcy usprawni pracę funduszy pożyczkowych, ponieważ wielu przedsiębiorców poszkodowanych przez powódź z maja i czerwca 2010 r. straciło także dokumentację przedsiębiorstwa.

Przedsiębiorca będzie obowiązany do wykorzystania i przedstawienia rozliczenia otrzymanej pożyczki przed upływem 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy z funduszem pożyczkowym. W uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony przez fundusz pożyczkowy o kolejne 3 miesiące.

Pożyczka wykorzystana i rozliczona zgodnie z ustawą zostanie umorzona z dniem złożenia do funduszu pożyczkowego rozliczenia. Decyzję o umorzeniu podejmie fundusz pożyczkowy po dokonaniu kontroli poniesionych przez przedsiębiorcę wydatków.

W przypadku przedsiębiorcy nieposiadającego w dniu wystąpienia powodzi umowy ubezpieczenia przedsiębiorstwa od następstw klęsk żywiołowych, który wykorzystał otrzymaną pożyczkę zgodnie z ustawą, umorzeniu podlegać będzie 75 % udzielonej pożyczki.

W razie odmowy udostępnienia dokumentacji dotyczącej wykorzystania pożyczki albo złożenia nieprawdziwego oświadczenia o spełnianiu warunków do jej otrzymania, przedsiębiorca zwróci pełną kwotę pożyczki wraz z ustawowymi odsetkami.

Jeżeli pożyczka została wykorzystana w całości lub w części w sposób niezgodny z ustawą, przedsiębiorca będzie obowiązany do spłaty kwoty wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem.

Zabezpieczeniem pożyczki będzie weksel in blanco, a okres jej spłaty wyniesie maksymalnie 3 lata od zawarcia umowy, z dziewięciomiesięcznym terminem karencji.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa uchwalona przez Sejm na 72. posiedzeniu w dniu 5 sierpnia br. pochodziła z przedłożenia rządowego. Prezes Rady Ministrów poinformował Marszałka Sejmu, że projekt ustawy zawiera regulacje w zakresie programu pomocowego i wymaga notyfikowania Komisji Europejskiej. Pierwsze czytanie odbyło się na 71. posiedzeniu Sejmu w dniu 22 lipca, a następnie projekt został skierowany do Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektów ustaw i uchwał dotyczących skutków usuwania i zapobiegania powodzi.

Projekt ustawy nie był przedmiotem istotnych poprawek, najważniejsza z nich polegała na skreśleniu przepisu wprost uzależniającego udzielenie wsparcia finansowego od pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności pomocy publicznej przewidzianej w ustawie ze wspólnym rynkiem.

III. Uwagi

- 1) W myśl art. 11 ustawy, pożyczka wykorzystana i rozliczona zgodnie z jej przepisami podlegać ma umorzeniu z dniem złożenia przez przedsiębiorcę do funduszu pożyczkowego rozliczenia. Decyzję o umorzeniu podejmie fundusz pożyczkowy po dokonaniu kontroli poniesionych przez przedsiębiorcę wydatków. Od decyzji tej przedsiębiorcy przysługiwać będzie, w terminie 14 dni od dnia doręczenia, odwołanie do ministra właściwego do spraw gospodarki. Ponieważ fundusz pożyczkowy dysponuje pieniędzmi pochodzącymi z budżetu państwa, przyjąć należy, że wykonuje zadanie zlecone z zakresu administracji publicznej, a decyzja wydawana przez niego w przedmiocie umorzenia albo odmowy umorzenia pożyczki jest decyzją administracyjną (wskazuje na to także użyta przez ustawodawcę terminologia). Przyjęcie takiej formy prawnej dla rozstrzygnięcia funduszu pożyczkowego oznacza, że przesłanki wydania

decyzji (w szczególności negatywnej), winny być wyraźnie wskazane w ustawie. W art. 11 ust. 1 określono przesłanki umorzenia pożyczki (wykorzystanie jej i rozliczenie zgodnie z ustawą), nie ma natomiast regulacji wskazującej sytuacje, w których fundusz wyda decyzję w przedmiocie odmowy jej umorzenia. Ta ostatnia decyzja może jak się wydaje zostać podjęta tylko wówczas, gdy naruszony zostanie art. 10 ustawy lub trakcie kontroli wykazany zostanie jeden z przypadków wymienionych w art. 13 ust. 2 – 4 (odmowa umożliwienia przeprowadzenia kontroli, wykorzystanie pożyczki niezgodnie z jej celem lub złożenie nieprawdziwego oświadczenia w przedmiocie spełniania przez przedsiębiorcę warunków koniecznych do ubiegania się o pomoc finansową).

Propozycje poprawek:

1) w art. 11 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

"3a. Fundusz pożyczkowy odmawia umorzenia pożyczki:

- 1) niewykorzystanej lub nierozliczonej w sposób oraz w terminach określonych w art. 10;*
- 2) w przypadkach, których mowa w art. 13 ust. 2 – 4."*

2) w ust. 4 wyrazy "Od decyzji, o której mowa w ust. 2," zastępuje się wyrazami "Od decyzji o odmowie umorzenia pożyczki"

2) W art. 13 ustawy w ust. 2 i 4 określono sytuacje, w których przedsiębiorca będzie obowiązany do zwrotu udzielonej mu pożyczki wraz z ustawowymi odsetkami. W każdej z wymienionych jednostek redakcyjnych ustawodawca posłużył się inną techniką legislacyjną, choć zamierzony efekt miał być jak się wydaje ten sam (obowiązek zwrotu pożyczki wraz z odsetkami). Dodatkowo w ust. 4 użyto określenia "fundusz pożyczkowy wypowiada umowę pożyczki" sugerującego, że umowa taka powinna określać okres jej wypowiedzenia.

Propozycje poprawek:

w art. 13:

- a) w ust. 2 wyrazy "przedsiębiorca zwraca pełną kwotę otrzymanej pożyczki powiększoną o ustawowe odsetki liczone od dnia zawarcia umowy pożyczki" zastępuje się wyrazami "przedsiębiorca jest obowiązany do zwrotu otrzymanej pożyczki wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia zawarcia umowy pożyczki",*
- b) w ust. 4 wyrazy "fundusz pożyczkowy wypowiada umowę pożyczki i występuje do przedsiębiorcy o zwrot otrzymanych środków" zastępuje się wyrazami "przedsiębiorca jest obowiązany do zwrotu otrzymanej pożyczki".*

Poprawki redakcyjne:

- 1) w art. 5 w ust. 2 wyrazy "będą pochodzić" zastępuje się wyrazami "pochodzą";
- 2) w art. 6 w ust. 1 wyrazy "udzielona jednokrotnie" zastępuje się wyrazami "udzielona przedsiębiorcy jednokrotnie";
- 3) w art. 6 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
"2. W przypadku, gdy przedsiębiorca posiadał w dniu wystąpienia powodzi umowę ubezpieczenia przedsiębiorstwa od następstw klęsk żywiołowych, kwota pożyczki nie może przekraczać różnicy między wysokością poniesionych szkód a wysokością odszkodowania określoną w umowie ubezpieczenia.";
- 4) w art. 11 w ust. 2 wyraz "podejmuje" zastępuje się wyrazem "wydaje"

Maciej Telec
Główny legislator